

Nr 158.

Av herr **Hilding**, om revision av pensionsvillkoren för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare.

En revision av gällande pensionsvillkor för hos skogsvårdsstyrelserna anställda manliga befattningshavare måste anses vara av behovet påkallad.

Pensionsålder.

Skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare äro delaktiga i statens pensionsanstalt. Ifrågavarande befattningar äro alltså pensionsreglerade i denna anstalt och på villkor, som stadgas i det för anstalten gällande reglementet. Jämlikt § 72 i detta reglemente utgör pensionsåldern för skogsvårdsstyrelsernas manliga befattningshavare 65 år och för kvinnliga 60 år.

En sänkning av pensionsåldrarna för hos skogsvårdsstyrelserna anställda befattningshavare synes vara icke blott önskvärd utan även erforderlig.

Med hänsyn till den fortskridande intensifieringen av verksamheten och ty åtföljande skärpta krav på effektivitet i arbetet ställes numera de största fordringar på ifrågavarande befattningshavares andliga och kroppsliga rörlighet.

Skogsvårdsstyrelsetjänsten är med andra ord av den art, att det ur allmännyttans synpunkt icke är tillfredsställande, om ifrågavarande befattningar uppehållas av personer, som nått en sådan levnadsålder, att deras bästa arbetskraft merendels redan är förbrukad.

En jämförelse mellan de tjänstgöringsförhållanden, varunder — å ena sidan — domänverkets personal och — å andra — skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän arbeta, torde i nu ifrågavarande avseende giva till resultat, att kraven på vitalitet i olika hänseenden måste ställas minst lika höga på de senare som på de förra. För domänverkets personal sänktes pensionsåldern genom 1934 års riksdags beslut angående tjänstepension för tjänstemän tillhörande den civila statsförvaltningen.

Enligt det civila tjänstepensionsreglemente, som utfärdades den 30 juni 1934, gäller med vissa undantag som generell regel, att för tjänstemän vid allmänna civilförvaltningen och vid affärsdrivande verk pensionsåldern skall vara:

för tjänstemän, tillhörande lönegraderna	(B)	1—12	60 år,
»	»	»	(B) 13—30 65 »
»	»	»	(A) 1— 4 65 »,

där ej i till reglementet fogad bilaga B annan pensionsålder angivits. Av denna bilaga framgår, att för överjägmästare, byrådirektör i domänstyrelsen,

jägmästare, skogsskoleföreståndare, skogsingenjör och skogstaxator fastställts en pensionsålder av 63 år samt för assistent 60 år. Av förutnämnda generella regel följer, att pensionsåldern för kronojägare utgör 60 år.

Det måste anses önskvärt och befogat, att pensionsåldrarna för skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän sänkas till den nivå, som nu gäller för domänverkets tjänstemän.

Vad först beträffar de pensionsreglerade befattningar hos skogsvårdsstyrelserna, vilka innehas av tjänstemän med högre skoglig utbildning — länsjägmästare, biträdande länsjägmästare, distriktsjägmästare, taxeringsledare m. fl. — och vilka den 1 januari 1936 till antalet utgjorde 67, måste en sänkning av pensionsåldern med 2 år från 65 till 63 år anses vara av behovet påkallad. Pensionsåldern för dessa befattningshavare skulle därigenom bliva densamma som för överjägmästare, jägmästare, skogstaxator m. fl. tjänstemän i domänverket.

För befattningarna som länsskogvaktare, vilka för närvarande äro pensionsreglerade till ett antal av 235, är en ännu större sänkning av pensionsåldern erforderlig.Utförandet av de arbetsuppgifter, som åvila dessa tjänstemän, ställer krav på obruten fysisk spänstighet. Utan att kunna taga hänsyn till rådande väderleksförhållanden måste länsskogvaktarna så gott som ständigt ligga ute på förrättningar i skog och mark under ofta strapatsrika och obekväma förhållanden. Man torde endast i undantagsfall kunna förutsätta, att personer, som kanske ända från barndomen fått arbeta under dylika förhållanden, skola efter uppnådda 60 år hava sådana kroppskrafter i behåll, som utgöra nödvändiga betingelser för att en länsskogvaktare klanderfritt skall kunna utöva sin tjänst. Detta visar även erfarenheten från skilda län. Jag finner därför önskvärt, att länsskogvaktarnas pensionsålder sänkes med 5 år från 65 till 60 år. eller till den pensionsålder, som är fastställd för kronojägare.

För befattningarna som kamrerare och kvinnliga tjänsteinnehavare hos skogsvårdsstyrelserna har någon ändring av pensionsåldern icke ansetts påkallad.

Enligt mitt förslag skulle alltså pensionsåldern för skogsvårdsstyrelsernas befattningar utgöra:

för befattningarna som länsjägmästare, biträdande länsjägmästare,		
distriktsjägmästare, taxeringsledare m. m.		63 år
» befattning som kamrerare		65 »
» » » länsskogvaktare och extra länskogvaktare		60 »
» » » kvinnlig tjänsteinnehavare		60 »

Tjänstetid för hel tjänstepension.

Jämlikt § 73 i reglementet för statens pensionsanstalt fordras för hel tjänstepension 33 tjänsteår för manlig och 30 tjänsteår för kvinnlig befatt-

ningshavare hos skogsvårdsstyrelserna. Vid en sänkning av pensionsåldern på sätt ovan ifrågasatts kan enligt mitt förmenande icke nuvarande fordran på tjänstetid för manlig befattningshavare bibehållas.

Av utredningar, som verkställts rörande den tjänstetid i pensionsreglerade befattningar, de nuvarande innehavarna av dessa med av pensionsanstalten tillämpad tjänsteårsberäkning skulle uppnå vid föreslagna pensionsåldrar, framgår, att under angivna förutsättningar en tjänstetid av 33 år endast skulle uppnås av tre biträdande länsjägmästare och fyra länsskogvaktare. Ingen länsjägmästare skulle uppnå dylik tjänstetid.

Detta torde visa, att det icke vore rimligt att med föreslagen sänkning av pensionsåldern för ifrågavarande befattningshavare upprätthålla kravet på en tjänstetid av 33 år för hel tjänstepension. En förutsättning för pensionsålderns sänkning måste vara, att samtidigt tjänstetiden för hel tjänstepension sänkes.

För de tjänstemän, vars tjänstepensionsförhållanden regleras av civila tjänstepensionsreglementet, utgör en tjänstetid av 30 år förutsättning för hel pension. I vissa särskilt angivna fall utgår dylik pension även om tjänstetiden icke uppgår till mera än 25 år.

Då med en tjänstetid av 30 år överensstämmelse skulle ernås med vad härom stadgas i civila pensionsreglementet och sålunda även med de bestämmelser, som gälla för domänverkets personal, anser jag, att för befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse, under förutsättning av pensionsålderns sänkning på sätt jag förordat, tjänstetiden för hel pension generellt bestämmes till 30 år. Detta skulle alltså även gälla kamrerarebefattningarna, för vilka någon sänkning av pensionsåldern ej ifrågasatts.

I överensstämmelse med vad i civila pensionsreglementet stadgas anser jag, att tjänsteår för pension endast må beräknas för tid, under vilken tjänsteman före uppnåendet av den för hans tjänst bestämda pensionsåldern innehaft med pensionsrätt förenad befattning i skogsvårdsstyrelses tjänst. De befattningshavare, som redan äro anslutna till pensionsanstalten, torde dock i de fall, då så i överensstämmelse med hittills gällande bestämmelser skett, böra bibehållas vid rätten att räkna tjänsteår även för anställningstid som extra befattningshavare i skogsvårdsstyrelses eller likartad institutions tjänst.

Övergångsbestämmelser.

I samband med riksdagens beslut om sänkning av pensionsåldern för vissa grupper av befattningshavare, tillhörande den civila statsförvaltningen, autogos vissa övergångsbestämmelser i syfte att mildra konsekvenserna av ifrågavarande beslut för de tjänstemän, som stodo närmast pensionsåldern. Dylika övergångsbestämmelser böra tillämpas även i förevarande fall.

Förutsättning för förslagets genomförande.

Jämlikt nådiga kungörelsen den 8 april 1927 (nr 126) om ändrad lydelse av § 7 i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer utgår tillsvidare pensionsförhöjning (förhöjning I) bland annat till f. d. befattningshavare, vilka från statens pensionsanstalt åtnjuta pension, som avpassats efter pensionsunderlag, som antingen varit för befattningen gällande före den 1 juli 1926 eller fastställts på grund av före den 1 juli 1926 verkställd reglering enligt § 5 i anstaltens reglemente eller ock till beloppet begränsats på grund av i samma reglemente före nämnda dag meddelad föreskrift om visst maximibelopp, understigande 6 000 kronor, för befattnings pensionsunderlag.

Då jag anser, att de pensionsförhöjningar, som med stöd av dessa bestämmelser tillkomma skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare, skäligen icke böra bliva dem frånhänta, måste jag utgå ifrån, att de omregleringar av tjänsterna, ett genomförande av ovan framlagda förslag skulle medföra, icke behöva utgöra hinder för ett bibehållande av ifrågavarande pensionsförhöjningar.

Kostnader för pensionsålderns sänkning och tjänstetidens nedsättning.

Beträffande de kostnader pensionsålderns sänkning och tjänstetidens nedsättning i föreslagen omfattning skulle medföra kan jag ej angiva några exakta siffror. Approximativt räknat torde kostnaderna belöpa sig på för tjänstepension c:a 675 000 kronor och för familjepension c:a 35 000 kronor.

Sättet för finansiering av framlagda förslag.

Ifrågavarande kostnader måste anses vara av den art, att de icke till någon del böra belasta vederbörande befattningshavare. Då det vidare är utslutet, att skogsvårdsstyrelserna skola kunna erlægga de betydande summor, varom fråga är, återstår ingen annan utväg, än att staten på sig tager garantien för de belopp, varpå den erforderliga fondökningen hos pensionsanstalten skulle belöpa.

Även om det framförallt kan anses vara ett det allmännas intresse att pensionsåldern sänkes för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare, torde man icke få bortse ifrån, att detta även kommer att medföra vissa besparingar för skogsvårdsstyrelserna. Genom anlitan det av yngre arbetskrafter på de ordinarie tjänsterna torde behovet av extra tjänstemän kunna inskränkas samtidigt som avlöningarna till de ordinarie befattningshavarna bliva lägre genom minskat antal ålderstillägg. Ur denna synpunkt finner jag det skäligt, att även skogsvårdsstyrelserna påtaga sig vissa ekonomiska uppoffringar för anordningens genomförande. Då denna sålunda även torde

kunna komma att föranleda viss höjning av de årliga pensionsavgifterna, vilken höjning nu icke låtit sig beräknas, synes skogsvårdsstyrelserna böra svara för denna.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta om sådan revision av pensionsvillkoren för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare, som här föreslagits, att träda i kraft fr. o. m. 1 januari 1938 ävensom bestrida kostnaderna för den erforderliga fondökningen hos statens pensionsanstalt.

Stockholm den 22 januari 1937.

And. Hilding.
